

תנ"ך

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	–	(40×1)	–	40 נקודות
פרק שני	–	(40×1)	–	40 נקודות
פרק שלישי	–	(20×1)	–	20 נקודות
סך הכול	–			100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; יש לכתוב את מספרה בלבד. (2) יש להתרכז בנושא. יש לשים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה. כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפורי האבות (40 נקודות)

ענו על שאלה אחת מן השאלות 1–2 (לכל שאלה – 40 נקודות).

בכל שאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 12 נקודות; לסעיף ב – 14 נקודות, ולסעיף ג – 14 נקודות).

1. קראו **בראשית**, פרק ט"ז.

א. קראו פסוקים א'–ד'.

(1) על פי פסוקים א'–ג', מהי הסיבה למצוקתה של שרי, וכיצד המעשה שעשתה יכול לפתור מצוקה זו? (6 נקודות)

(2) לדעתכם, מה אפשר ללמוד על דמותו של אברם מפסוקים א'–ד'? נמקו את דבריכם. (6 נקודות)

ב. קראו פסוק א' וגם פסוקים ד'–י'.

בפסוקים מתואר משבר ביחסים בין שרי ובין הגר.

(1) מה בהתנהגות של הגר גרם למשבר במערכת היחסים בינה ובין שרי, ומהי דרך ההתמודדות של כל אחת מהן עם

המשבר? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) מהי ההחלטה האלוהית בנוגע למשבר בין שתי הנשים, והאם, לדעתכם, החלטה זו הייתה יכולה לשפר את היחסים

ביניהן? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (7 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"א–י"ב.

(1) מהו מדרש השם של ישמעאל, וכיצד הוא עשוי לעודד את הגר? בססו את דבריכם על הכתוב. (7 נקודות)

(2) קראו גם את פירושו של רלב"ג לפסוק י"ב שלפניכם.

"והודיעה שזה הבן שיהיה לה, יהיה זרעו מושל בכול, וינצח אותם, ובסוף העניין יהיה מנוצח. והודיעה שכבר

תהיה ארצו רחבה מאוד, עד שכבר ישכון אצל כל אחיו".

(פרשת לך, חלק ה', ביאור דברי הסיפור, ט"ז, י"ב. בתוך ב' ברנר וכ', כהן, חמישה חומשי תורה עם ביאור הרלב"ג, בראשית,

מהדורה ע"ש פולק, תשפ"ד)

לפי פירוש רלב"ג לפסוק י"ב, האם יש להגר סיבה להתעודד מדבריו של המלאך בנוגע לעתידו של בנה?

נמקו את דבריכם. (7 נקודות)

2. קראו בראשית, פרק כ"ד.

א. קראו פסוקים א'–ט'.

(1) בפסוקים ג'–ד' כתוב שאברהם השָׁבִיעַ את עבדו.

על פי פסוקים אלה, מה דרש אברהם מעבדו בשבועה זו? (5 נקודות)

(2) הסבירו באיזה תנאי יהיה העבד פטור מן השבועה, וכיצד תנאי זה קשור בהבטחת אלוהים לאברהם בפסוק ז'?

(7 נקודות)

ב. קראו פסוקים ט"ו–כ"ה וגם את דבריו של הרב יובל שרלו שלפניכם.

(1) "ישנה גם מעלה בעשיית חסד עם קרובים ועם חברים - 'מבשרך לא תתעלם' ו'עניי עירך קודמים', אך מידת

החסד הגדולה אינה מצטמצמת בכך, אלא פורצת את המעגל המצומצם אל עבר המפגש עם ה'אחר'."

(י' שרלו, בראשית פרק כ"ד, "גדולתה האמיתית של רבקה", בתוך אתר 929)

הסבירו מהי מידת החסד הגדולה על פי י' שרלו, וכיצד מידת החסד הזאת באה לידי ביטוי בהתנהגותה של רבקה.

בססו את דבריכם על הפסוקים. (7 נקודות)

(2) קראו פסוקים נ"ז–נ"ח.

נוסף על מידת החסד שמאפיינת את רבקה, היא גם אישה עצמאית. הסבירו כיצד התנהגותה של רבקה מעידה

על היותה אישה עצמאית. (7 נקודות)

ג. קראו פסוקים כ"ב–כ"ג וגם פסוקים מ"ב–נ"א.

כאשר עבד אברהם מספר למשפחת רבקה על המפגש עימה, הוא טוען שתחילה שאל על המוצא של רבקה ורק לאחר מכן

נתן לה את התכשיטים. דברים אלה סותרים את המסופר בפסוקים כ"ב–כ"ג.

(1) הסבירו מדוע שינה העבד את סדר האירועים, וכיצד שינוי זה משרת את מטרת שליחותו. (9 נקודות)

(2) על פי פסוקים נ'–נ"א, מה בדבריהם של בני המשפחה של רבקה מלמד כי העבד הצליח במשימתו?

בססו את דבריכם על הכתוב. (5 נקודות)

פרק שני – סיפורי יוסף (40 נקודות)

ענו על השאלה שלפניכם.

ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 12 נקודות; לסעיף ב – 14 נקודות, ולסעיף ג – 14 נקודות).

3. קראו **בראשית**, פרק ל"ט.

א. קראו פסוקים א'–ו'.

(1) כיצד השפיע יוסף על בית פוטיפר? (6 נקודות)

(2) מהו הגמול שהעניק פוטיפר ליוסף בתמורה להשפעתו? (6 נקודות)

ב. קראו פסוקים ו'–י"א.

בתלמוד מובאים דברי שני פרשנים שנחלקו בנוגע למטרת בואו של יוסף לבית פוטיפר (פסוק י"א). קראו את הפירושים שלפניכם.

"רב אמר: 'לעשות מלאכתו ממש' ושמואל אמר: 'לעשות צרכיו עימה' [להתייחד איתה]".

(מעובד על פי **תלמוד בבלי**, סוטה, לו, ע"ב)

(1) הסבירו את המחלוקת בין רב ובין שמואל בנוגע למטרת בואו של יוסף לבית פוטיפר באותו היום. (5 נקודות)

(2) לדעתכם, איזה מן הפירושים מתאים יותר לתיאור דמותו של יוסף בפסוקים ז'–י? נמקו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (9 נקודות)

ג. קראו פסוקים ט"ז–כ'.

(1) מהו הכינוי שבו כינתה אשת פוטיפר את יוסף בשיחתה עם בעלה, ומה היא ביקשה להשיג באמצעות השימוש

בכינוי זה? (9 נקודות)

(2) קראו פסוקים י"ט–כ' וגם את דברי רש"י הירש שלפניכם.

"פוטיפר היה ממונה גם על בית הסוהר של המלכות (על פי **בראשית**, פרק מ', פסוק ג'). הוא העביר את יוסף 'אל בית

הסוהר', למען יביא שם תועלת, כדרך שעד כה הביא בביתו".

(רש"י הירש, פרשת וישב, פרק ל"ט, פסוק כ')

לדעת רש"י הירש, לשם מה העביר פוטיפר את יוסף לבית הסוהר, והאם לדעתכם פעולה זו יכולה להעיד שפוטיפר

לא האמין לדברי אשתו? נמקו את תשובתכם. (5 נקודות)

פרק שלישי – קטע להבנה ולניתוח (20 נקודות)

ענו על סעיף א – **חובה** (12 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב–ד (8 נקודות).

4. קראו **מלכים א**, פרק י"ז.

ענו על סעיף א – **חובה**.

בפסוק א' אליהו מכריז שתהיה בצורת בארץ בעקבות חטאי האלילות של ישראל.

א. קראו פסוקים א'–ז'.

הסבירו שני דברים שעשה ה' כדי להציל את אליהו מן הבצורת. (12 נקודות)

ענו על אחד מן הסעיפים ב–ד.

ב. קראו פסוקים ז'–י'.

(1) לאן שלח אלוהים את אליהו ומדוע? (3 נקודות)

(2) קראו את דבריה של יאירה אמית שלפניכם.

"העלילה מתרחשת הפעם בתחום האמור להיות בשליטתו של הבעל [אל הגשם], והנה גם שם שוֹררת בצורת".

(י' אמית, "מלכים א", פרק י"ז, **עולם התנ"ך**, עמ' 169)

על פי דברי י' אמית, מהו הרעיון התאולוגי (דת־אמוני) שבא לידי ביטוי בפסוקים אלה? הסבירו את דבריכם.

(5 נקודות)

ג. קראו פסוקים י'–י"ד.

(1) מה ביקש אליהו מן האלמנה מצידון בפסוק י"א, ומדוע על פי פסוק י"ב היה לה קשה להיענות לבקשה זו?

(3 נקודות)

(2) על פי פסוקים י"ג–י"ד, מהו הקושי בבקשה הנוספת של אליהו מן האשה, וכיצד הוא שכנע אותה להיענות

לבקשה זו? הסבירו את דבריכם. (5 נקודות)

ד. קראו פסוקים י"ז–כ"ד.

(1) לפי פסוקים י"ז–י"ח, מהי טענתה של האשה כלפי אליהו, ומהי הסיבה לדבריה אלה? (3 נקודות)

(2) יחסה של האשה אל אליהו בפסוק כ"ד שונה מיחסה אליו בפסוק י"ח.

מהו השוני, ומה גרם לו? הסבירו את דבריכם. (5 נקודות)

בהצלחה!